

LAUSUNTO KUNTAYHTYMÄN KEHITTÄMISRAHASTON KÄSITTELYSTÄ
KIRJANPIDOSSA

Lausuntopyyntö

Kuntayhtymä on pyytänyt kuntajaostolta lausuntoa kehittämisrahaston käsittelystä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä. Kehittämisrahaston sääntöjen mukaan rahaston tarkoituksena on seutukohtaisten elinkeino- ja kehittämishankkeiden tukeminen avustuksilla ja lainoituksilla. Rahastosta myönnetään avustuksia myös kuntayhtymän organisaatioon kuuluvan elinkeinotoiminnan eri projekteille.

Kuntayhtymä suorittaa erilaisia elinkeinotoimintaan liittyviä kehittämistehtäviä sekä alueen ammatillista ja aikuiskoulutusta. Kuntayhtymän taseen loppusumma on 119 miljoonaa markkaa.

Rahastoa kartutetaan vuosittain kantamalla kuntayhtymän jäsenkunnilta 0,05 penniä veroäyriä kohti, lainojen takaisinmaksulla ja koroilla sekä rahaston pääoman korkotuotoilla. Rahaston varat pidetään erillisellä pankkitilillä. Avaavassa taseessa 1997 kehittämisrahasto on käsitelty toimeksiantojen varoissa. Kehittämisrahaston varojen määrä oli tuolloin 1,3 miljoonaa markkaa. Lisäksi rahastosta on myönnetty antolainoja 2,5 miljoonaa markkaa. Nämä lainat eivät sisälly rahastopääomaan. Rahaston pääoma on siten 3,8 miljoonaa markkaa.

Lausunnon perustelut

Kuntajaoston yleisohjeen rahasto- ja varauskirjauksista kunnassa ja kuntayhtymässä (1996) kohdan 3.4 mukaan, rahasto voidaan eriyttää kirjanpidossa taseyksiköksi, mikäli rahaston toiminnasta vastaavalle toimielimelle on tarkoitus siirtää itsenäistä, kuntayhtymän talousarviosta riippumatonta toimivaltaa rahaston varojen käytössä.

Yleisohjeen mukaan rahasto eriytetään kuntayhtymän kirjanpidossa erilliseksi taseyksiköksi, mikäli sen toiminnalla on olennaista merkitystä kuntayhtymän taloudessa, sen pääoman kartuttamisessa on muulla kuin verorahoituksella merkittävä osuus, liiketapahtumia on tilikauden aikana useita ja sen toiminnan tulos lisää tai vähentää rahaston pääomaa.

Mikäli yleisohjeessa mainitut ehdot eivät täyty, käsitellään rahasto kirjanpidossa tavallisena, vapaaehtoiseen varaukseen rinnastettavana tase-eränä.

Kehittämisrahasto on kuntayhtymän itse perustama rahasto, jonka varoilla ei ole lahjoittajan tai muun ulkopuolisen määräämää käyttötarkoitusta, joten sitä ei käsitellä toimeksiantojen varoissa eikä pääomissa. Tältä osin rahaston kirjanpitoikäntö ei ole ollut hyvän kirjanpitoivan mukainen. Lisäksi rahaston säännöt ovat ristiriidassa taseyksikön kirjanpitoikäntönsä kanssa.

Kuntajaosto katsoo, että kehittämisrahaston liiketapahtumat käsitellään kuten yleisohjeen tarkoittama taseyksikkö, joten sen kirjanpito tulee eriyttää kuntayhtymän kirjanpidossa.

Rahaston kirjanpito eriytetään tilikauden ajaksi. Rahaston erillistilinpäätös, joka sisältää tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen yhdistellään kuntayhtymän tilinpäätöksessä rivi riviltä.

Kehittämisrahaston tilinpäätöksessä rahaston tuloslaskelmaan kirjattavia tuottoja ovat kunnilta perityt maksut sekä korkotuotot. Kuluiksi kirjataan rahaston hoitokulut, korkokulut, avustukset sekä luottotappiot lainasaamisista.

Kehittämisrahaston saamia ovat lainasaamiset sekä pankkitilillä olevat varat. Rahaston pääomaa ovat rahaston kartuttamisessa kertyneet varat, jota tilikauden yli- tai alijäämä muuttaa.

Mikäli kehittämisrahasto ei ole kuntayhtymän talouden kannalta olennainen, sen piiriin kuuluvat liiketapahtumat käsitellään kuntayhtymän kirjanpidossa kuin vastaavat rahaston ulkopuoliset tapahtumat.

Kuntajaosto katsoo, että rahaston merkitys on kuntayhtymän muun kuin ammatillisen koulutuksen kannalta olennainen, minkä vuoksi se käsitellään erillisenä taseyksikkönä.

Kuntajaoston lausunto

Kuntayhtymän tulee eriyttää kehittämisrahasto kuntayhtymän kirjanpidossa erilliseksi taseyksiköksi, koska sen toiminnan luonne ja laajuus vastaavat rahasto- ja varauskirjauksista annetun kuntajaoston yleisohjeen eriytetyille taseyksikölle määritellyjä ominaisuuksia.

Rahaston kirjanpito eriytetään tilikauden ajaksi. Rahaston tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase yhdistellään kuntayhtymän tilinpäätöksessä rivi riviltä.